

Avukat Thomas Kolhpfeffer'in 21. Şubat 1982,
Stockholm Halkevinde yapılan Disk ile dayanışma gece-
sinde yaptığı konuşma. (Aynı konuşma 13.3.1982'de uluslararası
toplantıda da yapılmıştır)

Bugün buraya Türkiye Sendikalar Konfederasyonu'nun
Disk'in 15. kuruluş yıldönümünü kutlamak üzere toplanmış
bulunuyoruz.

Düşüncelerimiz bizi İstanbul'da Davutpaşa Askeri
Cezaevinde tutuklu 52 sendikacıya, onların orda ve
diğer tutuk evlerinde, polis karakollarında ve başka
sergüleme yerlerinde tutuklu arkadaşlarına, yandaş-
larına sürüklüyor.

Bu yıl Ocak ayında, İsveç Sendikalar Konfederas-
yonu LO'nun ve İsveç Sosyal Demokrat İşçi Partisi SAP'ın
görevlendirmesiyle İstanbul 2 No.lu Sıkıyönetim Mahkemesinde
52 Disk yöneticisinin davasını izlemek için Türkiye'de
bulundum.

Yargılananlar mahkeme salonuna alınmadan önce
tüm izleyiciler salondan çıkartıldı. Herhalde onların
bağlı olarak getirilişini görmemizi istemiyorlardı.
Ne varki, ne kelepçe, ne falaka, ne de ^{askeri} zindanlar insanları
özgür düşünmekten, demokrasi, insan hakları ve eşit
haklı bir toplum için savaştırmaktan alakoyamaz.
Türkiye'de neler olup bittiğini gizleyemez ve de
tüm dünyada askersel rejimin baskılarına karşı gelişen
kanun oyunu susturamaz.

Askeri savcı Süleyman Takkeci Disk yöneticilerini
T.C. Ceza yasasının 146. maddesine göre yıkıcı eylemlerden
ötürü yargılıyor. Bu paragrafa göre, T.C.'nin anayasa-
sını kısmen ya da tamamen zor kullanarak değiştirmek
yada yoketmek, parlamentoyu feshetmek yada yetkile-
mini kullanmasını önlemek için eyleme geçmeler ölüm
cezasına çarptırılırlar.

Türkiye'deki askerselcumta parlamentoyu feshetmiş
ve çıkarılmış bir kararname ile MGK'nin saptadığı
tüm yasa ve kararları anayasa yerine, yada anayasa

ya da veya anayasada 2 değişiklik olarak kullanılacağını belirtmiştir.

şimdi herkes, günümüz Türkiye'sinde asıl kimlerin 146. paragraftan yargılanması gerektiğine karar verebilir.

Askeri Savcının DISK'in eylemlerinde gördüğü suç nedir? Fazla abartmadan bu soruya "Herşey" diye yanıt verebiliriz.

300 sayfalık iddianamede savcı DISK'in tüzüğünü, belgelerini, açıklamalarını ve yayımlarını kanıt olarak gösteriyor. Özellikle de su dayılara değiniyor:

1970 Haziranındaki işçi gösterileri, 1976 Eylülünde DGM'leri kurma girişimine karşı Genel Grev'e gitme, 1978'de İstanbul Üniversitesinde aşırı sağcılarca öldürülen 7 gencin öldürülmesini protesto için 2 saatlik iş bırakma, 30 Nisan 1980'de 1 Mayıs kutlamasının yasaklanması üzerine Genel Grev vede 1976'dan 1978'e dek 1 Mayıs gösterileri düzenleme.

Bu nedenlerden ötürü savcı Süleyman Takkeci, Abdullah Bastürk ve arkadaşlarının aulmasını istiyor.

Bu eylemlerin daha önce mahkemelerde davalarının düştüğü, yada kimilerinin çok hafif cezalar aldığı savcı için bir anlam taşımıyor. Burada alışlagelmiş hukuk ilkelene ters düşen bir anlayış.

şimdi duruşmaların işleyişine bir bakalım. Savunma avukatlarının müvekkillerini savunma şansları çok kısıtlı. Haftada ancak 2 kez -oda onar dakika- görüşme yapabiliyorlar. Görüşmeler çifte parmaklıklar arkasından ve gardiyanlar arasından yapılıyor. Avukatlara iddianamenin birer kopyası bile verilmiş değil.

Savunma avukatları mahkememin işleyişine karşı çıktıkları için bir kaç kez salondan uzaklaştırıldılar bile. Yargılananlardan biri de işkence gördüğünü açıkladığı için çıkarıldı salondan.

Yargılananlar işkence ve insanlık dışı muamele gördüklerinden, örneğin falaka, elektrik şoku, uzun süre kollarında asılma, yalandan idam edilme gibi, şikayet ediyorlar.

3
savcı ise hiç bir yargılama işkenceden bahsetmediğini ileri sürüyor. Basında yer alan işkencelerle ilgili haberler savcıya göre yalnızca propaganda manevraları.

Ben bizzat bu davadaki tutuklama tutanaklarında, yargılananların işkenceden ve insanlık dışı muameleden şikayetçi olduklarını ve sorgu tutanaklarının altım gözleri bağlı imzalamaya zorlandıklarını okudum. Bu belgeler ise askeri mahkemenin arşivlerinde yer almıyor.

İşkenceler, askeri yönetim Türkiyesinin çok ciddi bir sorunudur. Sorgulamaya sırasında sistematik işkence yapıldığına dair elde kesin kanıtlar vardır. En son haberlere göre askersel darbeden sonra hapisanelerde ve karakollarda işkenceden ölenlerin sayısı yöre yaklaşmıştır.

Türkiyeyi ziyaretim sırasında bana açıklanan day-lardan biri karısı ile birlikte geçtiğimüz tutuklanan 25 yaşındaki Ataman İnce.

Babası onun işkence sonucu ölü polis karakolunda öldüğü haberini alıyor, 9 Kasım günü de meseleyi yerinde araştırmak için İstanbul'a geliyor.

Heim polis, Heim de askeri savcı Takkeci bu konu hakkında bilgileri olmadığının iddia ediyorlar. Daha sonra ise Ataman İnce'nin askeri savcılığın emri ile 25 Ekim 1981 günü askeri hastahaneye serkedildiği ve burada öldüğü ortaya çıkıyor. Yine emre göre, cenaze önce morga, sonra da imama serkedilerek gömülüyor.

Daha sonra serbest bırakılan Ataman İnce'nin karısı ise meselemin içyüzünü açıkladı. Ataman İnce ölmeyen 3 gün önce, onu İstanbul'da polis karakoluna görmüştü. Tüm yüzü şiş içindeydi. Kafasında da şişlikler vardı ve bacakları dizlerinden aşağı kurtulmuş gibiydi. Karısına birşeyler söylemek istemişti ama şiş dil ve dudakları buna engel olmuştu.

3 gün sonra ise sürdürülen işkenceler sonucu ölmüştü. Karısına, İnce'nin öldüğünü söyleyen polisler de, onun artık uğrunda yaşayacağı birşey kalmadığını, polis binasının penceresinden atlayarak intihar etmişlerdi.

Ataman İnce'nin ölümünden 3 gün sonra kız-

4-
kardesi Ayten Armanlı ve kocası Bahadır tutuklandılar.
Ayten Aralıkta serbest bırakıldı. Kocası ise 3 Ocakta bir
hastahane de öldü.

Elbette bu işkenceler askerel cuntanın bilgisi dışında
olamaz.

Kimi olaylarda polis ve askerlerde mahkemeye verildi.
Verilen bilgiye göre bunlardan 8'ü sonuçlandırıldı. Bunların
dau ikisi ise kısa süreli hapis cezasına çarptırıldı. Biri
ise 1980 Eylülünde Zeynel Abidin Ceylan'ı öldürmekten
14 yıl hapse mahkum oldu. Ne varki ceza tebliğ edil-
meden bir gün önce ortadan kaybedildi. Bugüne dek de
bulunamadı.

Cunta Türkiye'de irke gelirken neden darak
parlamentonun ülkedeki terörü önleyemediğini göstermişti.

Birce, askeri yönetimin erki ele geçirmek için politik
terörün kaynağına geryunduğunun kanıtları vardır.
Ayrıca askeri yönetimin gırliden kimi terör eylemlerini
desteklemiş olabileceği kanısı da bazı olaylarla uyuyor.

DİSK kesintile terörün her çeşidine karşı olmuşt ve yasa,
sendikal çalışması çerçevesinde teröre karşı mevcut ana-
yasa için savaşın vermiştir. DİSK yöneticileri ve üyeleri
bizzat terörün kurbanları arasındadır.

Askeri cuntanın DİSK'i hedef alması bir rastlantı
değildir. Askeri cunta işlerinde politik tarafsızlık olu-
şurmuyor çünkü. Gerçekte ise sağcı Demirel hükümeti-
nin ekonomik politikasını sürdürüyor. Bu politik
yığımsal ıssızlığa, reel ücretlerin aşırı düşüşüne neden
olmuş bir politikadır. Güçlü ve bağımsız bir sendika
hareketini karşısında böylesi bir politikayı sürdürmek
kustakusuz olanaklı değildir. Cunta da bu değerlendirmen-
den hareketle sendikal sözleşme yarasını kaldırmış
ve sendikal hareketi hiçe indirgeyecek önlemleri
almıştır. İşte biz bu perspektifte DİSK yöneticilerinin
mahkemesini izlemeliyiz.

Sürmekte olan DİSK davası yalnızca bir başlan-
ğıştır. Sırada daha DİSK temsilcileri, görevlileri, üyeleri
DİSK'e bağlı sendikalar, DİSK ile işbirliği yapmış, yada

onu desteklemiş örgütler vardır. Bunlardan bir çoğu Eylül 1980 askerî darbesinden bu yana resmen kapatılmadan tutuklanmıştır.

Sayının daha geçen yıldan da belirlediği gibi 2000 Disk'li suçlanmakta ve bu sayının artması da beklenmektedir.

Şurası açıktır ki askerî cunta Amerikan hükümetinin desteği ve onayı olmadan böylesi bir baskı politikası uygulamayı sürdüremezdi. Şimdi, yalnızca İsrail ve Mısır Türkiyeden daha fazla yardım görmektedir ABD'den, ABD hükümetinin sözcükleri de askerî rejimi her yönden desteklediklerini açıklamışlardır.

Pelenya konusunda yediği tutumları, ABD yönetimi Türkiye konusunda övmektedir.

Avrupa hükümetlerinde Türkiyedeki askerî diktatörlük konusunda taarrufları yumuşak olmuştur. Türkiye'nin Avrupa Konseyinden çıkartılması için gerekli çoğunluğun sağlanamaması üzücüdür. Aynı zamanda Avrupa hükümetleri simeli Türkiye'de askerî yönetimin sürmesine kesin karşı çıkmalıdırlar. Askerler tarafından seçilmiş bir meclisin hazırlayacağı Anayasanın halk oyma sunulması kabul edilemez. İktidarcılar ve politik durumlar durdurulmalı, politik suçlular serbest bırakılmalıdır.

İsveç hükümeti askerî cuntanın en temel insan haklarını çiğnemesine karşı daha kesin karşı çıkmalı ve Amerikan hükümeti'nin cuntaya yaptığı önemli yardımları da protesto etmelidir.

Bakırköyde bir mahkemesinde Disk yöneticilerine karşı açılan davada Disk Genel Başkanı Abdullah Baştürk şunları söylemişti:

"Biz Disk üyesi olmaktan onur ve sevinç duyuyoruz. Çünkü Disk genelde tüm demokratik hak ve özgürlükler için, örnekte ise sendikalar hak ve özgürlüklerin gerçekleştirilmesi için savaşın vermiştir. İşte biz bununla suçlanıyoruz."

Türkiye'yi ziyaretinin sırasında Baştürk'ün moralinin yüksek olduğunu gördüm. Bir yemek paydosu sırasında

sanıklar yakınları ile selamlaşmak için 1-2 dakika da olsa mahkemeye salonundaki çitini yanına gitme olanağı bulabiliyorlardı. Resimlerini gördüğüm Başürk'ü tanımakta güçlük çektim. Saçları kısa kesilmiş, bıyığı tıraş edilmişti. Yüzü zayıf ve çöktü. Karşına bir kaç söz söyledi. Karşının başını çevirerek ağıladığımı gördüm. O'na göstermek istemiyordum.

Başürk'ün benim duruşma salonunda olduğumdan haberi olduğunu biliyordum. Birbirimizle konuşamardık ama bana doğru elini uzattı. Bu sikilli bir yumruktu. Öyle sanıyorumki bunumla Disk ve tüm Türkiye'de basketbola uğrayanlara dayanışma gösterenleri selamlıyordu. Bana böyle geldi ki "Biz boynum eğmedik. Türkiye'de özgürlükler, demokrasi ve sendikal haklar için savaşımızı sürdürüyoruz." dedi.

Hakimlerin kürsüsünün ardında duvarda modern Türkiye'nin kurucusu Kemal Atatürk'ün bir röliyesi vardı. Ayrıca büyük harflerle "Adalet mülküm temelidir" yazılı idi. Eysa orda Kenan Evren'in resmi olmalı, altında da "Boğaziçi olan haklıdır" yazılmalı idi.

Sözlerime yine Başürk'ün geçen bahar Bakırköy'deki duruşmada yaptığı savunmadan alıntılarla ses vermek istiyordum.

"Türkiye işçi sınıfının tarihi yüzyılı açar. Bu süre içinde külli zaman sendikal haklar, özgürlükler tamamen ortadan kaldırılmış, sendikal örgütler kapatılmış, sendika militanları tutuklanmış, işkence görmüştür. Ama hiç bir zaman işçi sınıfını ve savaşımını engellemek olanaklı olmamıştır.

Tarih en iyi hakemdir. Tarih ve işçi sınıfı Disk'i aklayacak ve bizi suçsuz ilan edecektir."

TÜRKİYE